9-a JARO, N-o 396

LEIPZIG, 3./11.1932

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA
KULTURA KAJ INTERHELPA ORGANIZO DE PROLET-ESPERANTISTOJ

APERAS dusemajne | REDAKTEJO: 14, av. de Corbéra, Paris 12e. – GVIDANTO: E. Lanti. – SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO DE SAT: 23, rue Boyer, Paris 20e. – ADMINISTREJO: R. Lehner, Kolmstr. 1, Leipzig O 27 (Germanio). | APERAS dusemajne

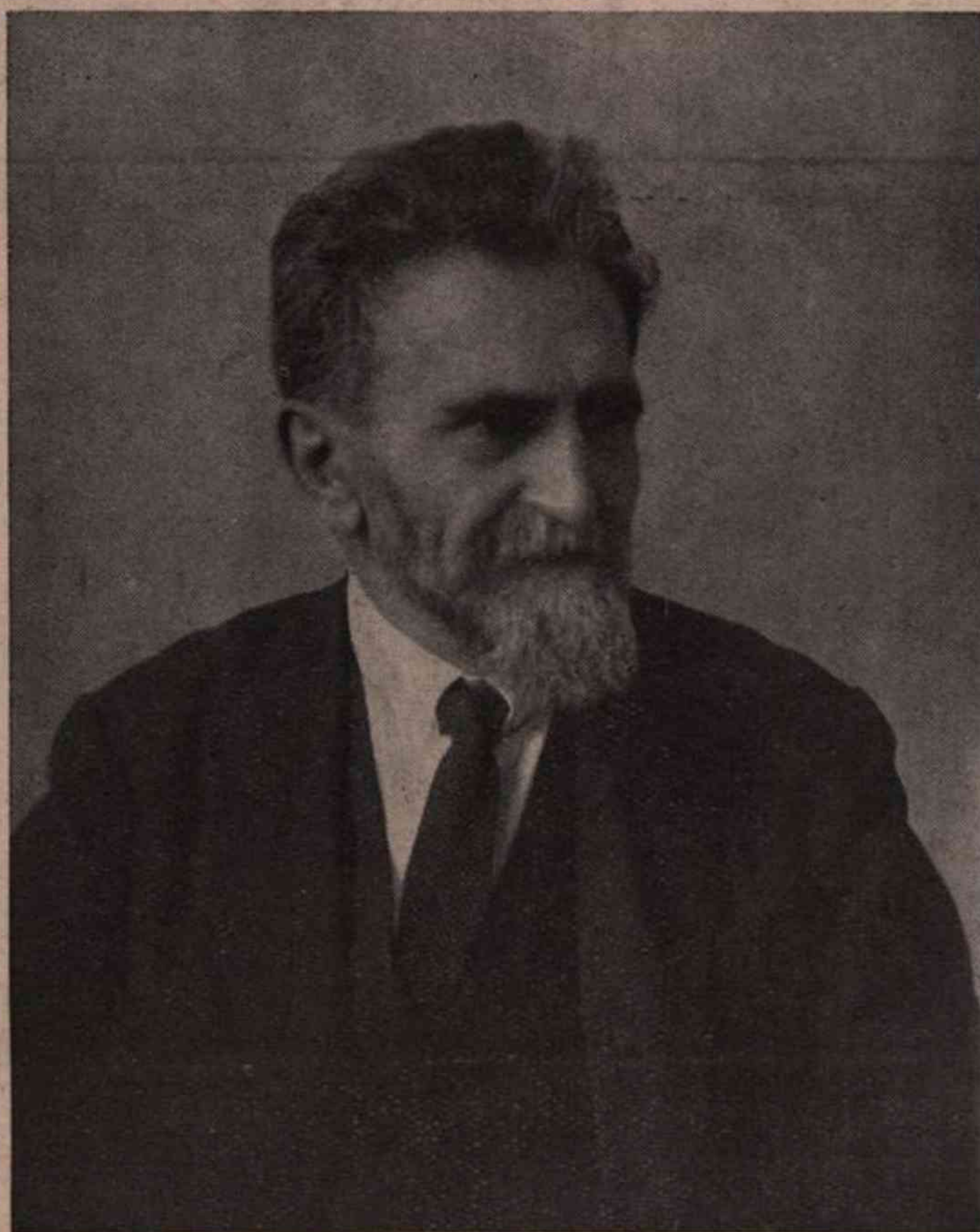
ERIKO MALATESTA, GRANDA REVOLUCIULO.

La tuta vivo de tiu ĉi homo, kiu mortis antaŭ kelkaj monatoj 78-jaraĝa, estas dediĉita al la liberigo de l' proletaro. Neniam li havis la plej etan personan ambicion, nek emon ordoni al aliaj aŭ sin trudi kiel ĉefo. Simpla k modesta unuavide, li estis kompreneble la egalulo de ĉiuj bonintencaj homoj; sed persista en sia agado k akceptante tiom pli da respondeco, ke li ne agis en person-interesa aŭ ambicia celo, li sciis kontraŭstari al ĉiuj subpremantoj, al ĉiuj estremuloj. Li estis profunde amata de la subprematoj — k eĉ la subpremantoj respektis lin.

Lia junaĝo.

Naskiĝinta en 1853 en Sankta Maria de Kapua Vetere, loko, kiu okupas la spacon de l'antikva Kapuo, sed kiu prezentas nenian agrablaĵon plu, Malatesta grandiĝis meze de loĝantaro, premata sub multjarcenta jugo, tenata en malklero de la pastraj helpantoj de l' politika tiranio.

Kiel la plej multaj revoluciuloj, li precipe per profunda sento pri socia maljusto estis kondukata en la vojon de l' Revolucio. Sed la influo de l'Bakunina propagando — tiu lasta loĝis en Napolo k en Kampanio de 1865 ĝis 1868 k formis tie malgrandan socialistan kernon, kiu estis la ĝermo de l'loka sekcio de l'Internacio, fondita en 1869 —, ŝajnas esti difine efikinta sur la formon de liaj ideoj. Li jam estis akceptinta la anarkismon, la kolektivismon k ateismon, kiujn Bakunin predikis en Italio depost 1865, kiam li unuafoje ekkontaktis kun li en 1872, en Zuriko. Deveninta de l' bonhava burĝaro, destinita por liberala kariero, Malatesta ne hezitis rezigni je ĉiuj privilegioj de sia socia situacio k forlasi siajn universitatajn studojn, dekiam li sentis la urĝegan neceson batali por la emancipo de l'popolo. En sia fervoro de novkonvertito li estis ia speco de vaganta kavaliro, de ĥimerema mondjustiganto. Kvankam li neniam rakontis sian vivon — k tio estas granda domaĝo, ĉar liaj memoraĵoj estus almenaŭ same interesegaj kiel tiuj de Kropotkin — oni trovas en liaj verkoj kelkajn memorojn, kiuj malfermas al ni horizontojn pri lia spiritostato k tiu de liaj junaj batalkamaradoj. En sia antaŭparolo al la libro de Netlaŭ „Bakunin k la Internacio en Italio", li diras, ke la Internacio estas enkondukita en Italio de burĝoj, kiuj, pro amo al la justo, dizertis sian klason.

„Jam anarkistoj konvinkitaj, skribas Malatesta, ni volis renversi la ekzistantan registaron k lasi al la amasoj, liberigitaj el la armea k polica subpremoj, ekposedi la riĉaĵojn k organizi la novan socian vivon. Ni havis mistikan kredon en la virto de l'popolo, en ĝia kapablo, en ĝiaj instinktoj por egalo k libero."

Kaj en tiuj ĉi antaŭnelonge skribitaj paĝoj, kiuj estas rerigardo sur sian tutan vivon de aktivulo, li rekonas, ke liaparte ekzistis kompleta eraro rilate la psikologion de l'amasoj ankoraŭ plene nesciaj k malorganizitaj, kun kiuj li unue kontaktiĝis: „*La malsato, kiam ne ekzistas konscio pri la propra rajto k ideo, kiu gvidas la agon, ne produktas revoluciulojn.*"

De l' ribelo de Benevento ĝis la Internacio.

Oni malfacile povas imagi, ke pasis apenaŭ duonjarcento depost la ekspedicioj de Malatesta al Kastelo de l' Monto, malnova feŭda kastelo, kie el tricent konspiruloj al rendevuo venis nur tri, k en la provincon de Benevento, kie bando el tridek homoj ekkaptis malgrandan urbdomon en la montaro k okupis ĝin en la nomo de l'socia revolucio, konfiskante la trezoron por ĝin disdoni al la loĝantoj, k detruante la magistratajn aktojn, k kie maljuna pastro salutis ilin kiel verajn apostolojn de dio. La ribela ago tiutempe estis en la okuloj de Malatesta k liaj amikoj la plej bona rimedo de propagando. Kaj fakte ĝi servis al la propagando

pro la enkarcerigo de l'ribelintoj, la sekvanta proceso k el ĝi rezultanta disvastiĝo de l'ideoj.

En tiu ĉi legendeca atmosfero Malatesta pasigis parton el sia junaĝo, kiun oni povus nomi romantika, se ne aliaj elementoj de scio k sperto ekmaturiĝus. Vojaĝoj eksterlanden kontaktigis lin kun rondoj tre diferencaj de lia naskiĝlanda medio, kvankam la sudlandanoj en ili estis la plimulto.

Ĉe la Berna kongreso de l'Internacio (tiam disigita de l'marksista trunko) en 1876, la gvidideoj de lia revolucia aktiveco estas plene formitaj: la kongreso de l'itala federacio, kiu komenciĝis kelkajn tagojn antaŭe en Florenco, adoptis la anarkistan komunismon, kiu komunigas la laborprodukton, k la formulon: *de ĉiu laŭ siaj rimedoj, al ĉiu laŭ siaj bezonoj.* Tiu vidpunkto restis la fundamenta ideo de Malatesta.

Li bone konis la ekonomiajn teoriojn de Marks k plene akceptis ilin. „La libera ludo de l'naturleĝoj en la socio plenumos la homar-destinojn," li diris ĉe la Berna kongreso. Tamen pli malfrue li plene liberigis sin de tiu speco de fatalismo. La Internacion li komprenis ne kiel ekskluzive klasan organizon: „Ĝi devas celi la emancipon de l'tuta homaro k unuigi sub sia standardo ĉiujn revoluciulojn sen klasa distingo" (Berna Kongreso).

Pli malfrue (1904) Malatesta agnoskis per jenaj vortoj, kia estis la vera karaktero de liaj rilatoj kun la Internacio: „Ni estis antaŭ ĉio membroj de l'sekretligo (fondita de Bakunin) k kiel tiaj ni fondis sekciojn de l' Internacio. La Internacio en Italio ne estis federacio el laboristaj societoj, sed pure politika societo por la celoj de l'Ligo."

La tendenco trudi sian aŭtoritaton k komandi ne ekzistis ĉe Malatesta, sed la ideo pri grupiĝoj anarkistaj, kiuj agas kiel fermentoj sur la amasojn instinkte revoluciajn, restis unu el liaj direkt-ideoj. La ribel-problemoj venkis en siaj zorgoj ĉiam super tiuj de l'laborista organizado, kiu ne ŝajnis al li konduki mem al la Revolucio.

Ekziloj post ekziloj.

Post unujara malliberiĝo en 1878 li estis malkondamnata; li komencis pankakiri de nun per la laboro de siaj manoj, kiel elektristo. Ekzile li vivas, unue en Aleksandrio, tiam en Bajrut; el ambaŭ urboj li estas forpelata; li evitas esti liverata al la itala polico de sur ŝipo, kiu albordiĝas Livornon. En Ĝenevo li estas en la momento, kiam Kropotkin fondas la „Ribelo"n. Post kelkatempa restado en Rumanio li venas en Parizon, laboras tie kiel meĥanikisto k vidas la Komunanojn revenantajn el Nova Kaledonio; forpelita en marto 1880, li iras al Londono k Berno, poste oni retrovas lin en Parizo, kie li estas 4 monatojn en karcero. Same oni arestas lin en Svisio. Fine nur Londono restas lia rifuĝejo, kie li fiksiĝas dum du jaroj, ĝis 1883. Reveninte Italion, li kontraŭbatalas la porparlamentan tendencon de l'internaciistoj. Estante provizore libera, li publikigas semajnan gazeton „La Socia Demando" (1883/84). De tiu epoko datiĝas lia fama dialogo „Inter kamparanoj", modela elementa propagandbroŝuro.

Okaze de la 7-a de novembro:

LA 15-a DATREVENO DE L'RUĜA OKTOBRO

Sovetio — nia suno!

J. Burger (601)

Itala mel.: „Wie strahlt die Sonne hell im vollen Glanze".

Devige per teror' de bajonetoj
mizere vivas, ĝemas la proletoj
ankoraŭ en kapitalismaj landoj
sub peza jugo de rabistaj bandoj.
||: Sed nigrajn nubojn de la sufer'
trabrilas stelo de l'novesper':
„Ekzistas Soveti',
land' libera per revoluci'!" :||

Proletoj estras tie „sian" ŝtaton,
forigas parazitan ekspluaton,
produktas por si mem en ŝakt', fabriko,
*ne plu servutas por sinjora kliko.**
: Kreiĝas tie ja nova viv'
per „Kvinjarplano" k „Kolektiv"
en lando Soveti',
kie venkis la revoluci'! :||

Ekkonas sklavoj nun kun granda ĝojo,
ke rusoj iras sur la ĝusta vojo:
Nur agoj donas al popoloj
liberon, — sed ne parlament-paroloj!
||: Do — Sovetio por ni: — model';
la samon fari nun nia cel'!
Por „Monda Soveti'",
kiu estos per revoluci'! :||

Kondamnita, Malatesta sukcesas forkuri, kvankam lia domo estis ĉirkaŭita de policanoj. Li restas en Suda Ameriko ĝis 1889, poste (1889/90) en Nico k Londono, kie li publikigas kelkajn n-ojn de „Asocio" kun gvidideo por interkonsentemo de ĉiuj anarkitendencanoj.

Inter Londono k Italio.

En januaro 1891 Malatesta partoprenis ĉe la fondkongreso de l'anarkista soci-revoluciula partio en Italio, kies programo entenis la komunan organizadon de l'produktado k konsumado per libere interkonsentitaj kontraktoj inter laboristoj organizitaj k la libera federacio de iliaj asocioj. La revolucia socialismo de Cipriani ligiĝis tie kun la anarkia komunismo de Malatesta.

Ankaŭ la anarkistoj de l'tendenco de Malatesta provis rilati kun la laboristaj organizoj. En Genovo (en 1892) laborista kongreso, kie la anarkistoj estis la plimulto, fondis kontraŭpolitikan lab. partion. La agado de Malatesta plilarĝiĝis tra la tuta duoninsulo.

En la lasta jardeko de l'deknaŭa jarcento, la plej vigla epoko de l'anarkismo en Eŭropo, Malatesta vojaĝis ofte eksterlanden: lia impeta agado aperis kiel protesto de l'revolucia spirito kontraŭ la laŭgrada enmarĉiĝo en la parlamentismo k adaptiĝo de l' socialistaj partioj al la burĝa socio. Laŭ li *„ne la ideoj elvokas la agojn, sed la agoj naskas la ideojn."* Per publikigo de nova ĵurnalo „Agitado" (1897/98) en Ankono li entreprenis novan paŝon por laborista organizado, en momento, kiam ĉiu libera penso estis subpremata en Italio. Malatesta estis arestata en januaro 1898, okaze de malsatribeloj, k akuzata pro konsistigo de „bandita asocio". Antaŭ la fortegaj protestoj de l'publiko k elokventa defendo de Petro Gori la juĝistoj ne riskis teni la kulpigon k kondamnis lin nur je kelkmonata puno. Lia ĵurnalo pluaperis, dank' al kelkaj junaj oferemuloj de li influitaj. Intertempe okazis la ribeloj de Milano, kiuj sange estis subpremataj de la registaro. Malatesta post sia liberigo estis deportata en insulon, de kie li sukcesis forkuri k reatingi Londonon.

Tie li restis ĝis 1913, ĉiam atentante pri la internacia movado. Tiam li revenas Italion k publikigas la „Volo"n. Ĉiu el liaj titoloj estas programo; ĉi foje temas kontraŭbatali la reformismon k la pasivecon. En junio 1914 komenciĝas revoluciaj movadoj en Meza Italio, kiujn subtenas lia organo.

La lasta reveno Italion.

Ĉe militkomenco Malatesta troviĝas en Londono. Li tre klarvidas pri la situacio k ne hezitas diri tre nete, kion li pensas pri erar-irantaj amikoj, kiel Kropotkin k Ĉerkesof, al kiuj rasaj simpatioj k antipatioj perdigis la prudenton. En 1916 li respondas per broŝuro titolita „Registaraj anarkistoj" al la „Manifesto de l'Dekseso" (Kropotkin, Grav, Malato, k a.), kiuj volis daŭrigi la militon „ĝisfine".

Ĉe la italaj anarkistoj ne okazis tiaj erariĝoj, k postmilite revenante Italion Malatesta trovas siajn batalkamaradojn plifortigitaj. Li devas *kaŝe* reatingi Italion; triumfa estas la akcepto. Li publikigas en Milano ĉiutagan gazeton anarkistan: „La Nova Homaro". Li faras ĉion por prepari la revolucian movadon skribe k parole. Li konsilas, instigas, sed lia sinteno estas ĉiam tiu de K-do, egalulo inter egalaj.

* Grupaĉo.

Post malvenko de l'proletaro italia oni arestas lin, poste reliberigas. Li provas daŭrigi la lukton. Sed baldaŭ ĉiu libera penso estas subpremata. Lia lasta periodaĵo estas la revuo „Penso k Volo". De nun lia aktiveco estos pli multe penso ol ago. Sed eĉ la penso estas tro por la faŝista reakcio. Li devas silenti, rigore observata: du faŝistoj gardas ĉe lia pordo, du aliaj akompanas lin, kiam li eliras; oni ne povas paroli kun li, nek lin saluti, ne estante arestata kiel suspektinda. Izolita de l' cetera mondo, danĝera por siaj propraj amikoj, li ricevas leterojn, kiam plaĉas al la faŝistoj, k oni konfiskas ĉiujn publikaĵojn, kiuj povus informi lin pri la movado en eksterlando. Tamen lia eterna optimismo ne forlasas lin; li atendas la faligon de l'tirano, la neeviteblan revolucion.

Antaŭ ĉio: moralo.

Precipe lin karakterizis, same kiel aliajn anarkistojn (Reklu, Kropotkin ktp) funda boneco, plena abnegacio, modesto, kiu lin faris denature egalulo de l'plej malaltaj, lojalo, kiu abomenis rimedojn malsincerajn, eĉ kontraŭ senskrupulaj kontraŭuloj, — tiu tuto el kvalitoj, per kiuj tiaj homoj atestas, ke socio sen leĝoj estas ebla, sed ke ĝi havas kiel kondiĉon la disvolvon de l'individua konscienco k de l'moralaj faktoroj.

Oni devas rekoni, ke la eduka agado de l'anarkistoj en la etika senco havas sian distingan lokon en la tuto de l' socialista movado k utilas speciale por kontraŭpezi la tendencojn de politikuloj, emaj al senskrupula polemiko, k teoriuloj hipnotitaj de l'ekonomiaj demandoj tiagrade, ke ili kredas pri eblo povi estigi per ekonomiaj transformoj moralan renoviĝon, eĉ se oni kutimigis la homojn mensogi, trompi, kalumnii sub preteksto de atingenda celo, k venenis la atmosferon tiom, ke oni kreis ĉie malfidon, malkonkordon k malpacon en la mezo de la laborista klaso mem.

Laŭ artikolo de J. Menil (Mesnil) kompril-trad. Omar.

Malatesta pri esperanto.

En la jaro 1924 K-do Lanti povis en Romo intervjui la faman anarkiston. Ni represas ĉi-sube el la malnova Sennacieca Revuo, kion Malatesta diris pri nia lingvo:

— Ĉu do vi komprene legas esp-on?

— Ja, vian revuon mi legas senpene. En Londono mi lernis esp-on k eĉ tiam tre interesiĝis pri la movado. Sed okazis la skismo ida k pro tio mi ĉesis okupiĝi pri la afero. Mi atendas ekscii, kiu el ambaŭ lingvoj venkos . . .

Mi profitis la okazon por klarigi, ke la esp-a movado daŭre progresadas k ne vidigas ian ajn dekadencan signon, tute male.

— Nu, eble denove mi interesiĝos pri esp-o, tial ke mi ja estas konvinkita, ke internacia lingvo estas nepre necesa por nia movado.

beron k la celadon al feliĉo al la utilaj membroj de la socio.

Kiam ajn iu socio malsukcesas pri aŭ fariĝas detrua al tiuj ĉi finceloj, ĝi memevidente postvivis sian utilon, necesiganta, ke la ekspluatata k subpremata klaso organizu siajn fortojn por fari finon al la eluzita socia sistemo.

Tia decidiga periodo en la historio alfrontas hodiaŭ la homaron k konsiderante ĉi tion, la S.L.P., en sia tutlanda kongreso kunveninta en la 1-a de majo 1932, rekonfirmas siajn antaŭajn program-deklarojn k akorde kun internaciaj socialistaj principoj deklaras:

Klas-konfliktoj.

La historio de la homaro estis batalo por progreso, alprenanta la formon de luktoj por la potenco inter batalantaj klasoj. Kiam ajn iu reganta klaso estis plenuminta sian mision k ĝiaj interesoj ĉesis esti en harmonio kun la sociaj interesoj, ĝi estis anstataŭata de la klaso malsupera, kiu per pliiĝantaj ekonomiaj k politikaj fortoj atingis sian revolucian celon. Tiu ĉi klaso, laŭvice, fariĝis portanto de socia progreso . . . ĝis ĝi post-vivis sian utilon k fariĝante reakcia k faligaĵo sur la vojo de l' homaro, devis cedi antaŭ la kombinitaj fortoj de socia progreso k nova revolucia klaso.

Kun la kapitalismo restas en la socio nur du interluktantaj klasoj, la kapitalista k la laborista — la kapitalista klaso, la posedanto de la iloj por la produktado, kia posedanteco hodiaŭ estas tute detrua al la vivado, libero k feliĉo de la plejmulto el la popolo; k la laborista klaso, kies interesoj postulas la nuligon al la privata posedo de la rimedoj por vivado.

La interesoj de la laborista klaso postulas la starigon de kolektiva posedo k regado garantianta al ĉiuj la rajton je laboro k certiganta al ĉiuj la tutajn fruktojn de ilia laboro, finance por ĉiam la detruajn klasmilitojn, kiuj ĝis nun disŝiris la homaron.

La kapitalista disfalo.

Dum kvardek jaroj la S. L. P. estis supreniĝanta al ĉi tiu historia momento. La kapitalista sistemo nun knaras k rompiĝas en ĉiu artiko k fendeto. Ĝi ne pli troviĝas „antaŭ tribunalo"[1] ol ĉevale tirata veturilo troviĝas „antaŭ tribunalo" apud potenca motorvagono. La kapitalismo estas eluzita, arkaika, preta por la muzeo de prisocia historio. Nura ekrigardo al la mondsituacio devus sufiĉi por kon-

[1] Laŭlitere: „sub proceso"; nuntempe kutima parolturno en Usono, kiu volas esprimi, ke la kapitalismo kvazaŭ staras antaŭ tribunalo, kiu kun digno, medito k profunda seriozo devus esplori pri la pluvivo de l' kapitalismo, kvankam ĝia malutilo estas memevidenta. Tial la supra frazo ridindigas tiun ideon per komparo inter „ĉevale tirata veturilo apud potenca motorvagono".

Unika Programo.

Okaze de la nuntempa balotado pro elekto de Usona prezidanto, ĉi suba programo prezentas varbilon por revoluciaj ideoj k movado. Dum la programoj de aliaj lab. partioj en Usono tute similas tiujn en Eŭropo, ĉi tiu havas apartan k diferencan karakteron k ŝajnas al ni tial koninginda por la legantoj de „S-ulo". *Red.*

El inter ĉiuj en la mondo interbatalantaj partioj laboristaj elstaras la Socialista Laborista Partio de Usono, kiu estas la sola revolucia partio socialista en tutmondo (krom fratorganizo en Britio). Kaj ĝi ne ekzistas nur depost hieraŭ, sed jam de pli ol 40 jaroj.

Estis Daniel de Leon, gvidinto de la S.L.P., kiu dum la Internacia Socialista Kongreso, okazinta en 1904 en Amsterdam, proklamis tute sola la principon pri senkompromisa klasbatalo kontraŭ kompromisema kunlaborado en burĝaj registaroj. Tiam la Kaŭcki-rezolucio donis la idean ŝlimgrundon, de kie enprofundiĝo de la socialdemokrataj partioj en la marĉon de klasharmonia kunlaborado fariĝis neevitebla fatalo.

La voĉo de De Leon tiam ne trovis aŭskulton. Tamen li ne cedis k kondukis senindulgan batalon kontraŭ ĉia reformismo. Laŭ Robert Minor, komunista partiĉefo, Lenin diris: „La usonano Daniel De Leon la unua formulis la ideon de Soveta registaro, kiu plenkreskis el lia ideo. La estonta socio estos organizata laŭ la soveta skemo. Tiam estos prefere *sovetaj anstataŭ geografiaj limoj por nacioj.* Industria sindikatismo estas la baza afero. Jen tio, kion ni estas konstruantaj" —

Ambaŭ mortis, sed la Socialista Laborista Partio, fidela al la instruo de Marks k liaj veraj disĉiploj, ankoraŭ vivadas k agitadas senlace por la socia revolucio. Ĉie, kie mankas socialiste revolucia orientiĝo, la ĉi-sekva programo de la Socialista Laborista Partio de Usono estas fonto de riĉa instruo, precipe en la landoj industrie altevoluintaj. Tial ni prezentas ĝin ĉi tie. — *Trad.*

La programo de la Socialista Laborista Partio de Usono.

Sociaj sistemoj k ĝiaj konformaj formoj de regado ekekzistas kiel rezultoj de sociaj fortoj agantaj cele al socia progreso. La objekto de registaroj laŭŝajne estas certigi vivadon, li-

vinki eĉ la plej malspritan personon pri tiu ĉi fortega fakto.

Ekonomiaj ligiloj ekrompiĝis; sociaj ligiloj malkuniĝas. Kiel rezulto, fabrikoj fermiĝas, la maŝinaro malfunkcias k rustas, ĝis de dek ĝis dekdu milionoj da gelaboristoj estas senlaboraj k ili k iliaj familianoj restas senigitaj je nutraĵo, vestaĵo k ŝirmejo.

La milionamaso de la homaro, en la tutmondo, malsatadas k estas mortanta, ĉirkaŭata de grandega riĉaĵo, kreita per ĝia propra laboro. Al laboristoj estas neeble trovi laboron por akiri la vivbezonaĵojn.

Kompleta dissolviĝo.

La S. L. P. senĉese elmontradis la neeviteblan sorton de la kapitalista sistemo de produktado k distribuado: — montris al la fakto, ke „libera“ konkurenco — unu el la feliĉigiloj de la sistemo —, neeviteble kondukis al la elimino de la malgrandaj, k pograde eĉ ne tiel malgrandaj, komercistoj k fabrikistoj;

montris, ke la efiko de la koncentriĝo de l'giganta produkt-maŝinaro en ĉiam malpliiĝantaj manoj estus tiom grandega, ke ĝi transglitos la eblon de regado per la malmultaj industrioj;

demonstris sen ia ajn dubo, ke la profitsistemo kapitalista estas konstruita k povas ekzistadi nur per la ekspluatado de la laboristoj;

ke tiu ĉi ekspluatado kun la helpo de la maŝinoj estis tiel grandegiĝanta, ke fine fariĝas maleblo al la kapitalistaj posedantoj vendi la krom-kvanton en la enlanda k eksterlanda merkatoj;

ke ĉi tiuj „ŝtelitaj varoj“ fine akumuliĝus k kuŝus kvazaŭ inkubo sur la brusto de la homaro, malebliganta ties spiradon k vivadon, dum vagadus sur la stratoj k ŝoseoj multmiliona armeo el senlaboruloj, ne povanta trovi la rimedojn por vivado.

Ĉi tiu stato de socia dissolviĝo ĉirkaŭas nin nun.

Kiam socia sistemo atingis la punkton de tuta dissolviĝo, kiam la ligiloj, kiuj ĝin tenis kuna, disŝiriĝas, interesatoj de l'reganta klaso vigle proponas paliativojn k reformojn por forteni la minacatan finon al la sistemo. Okazas tiel ĉe la kapitalismo. Sub diversaj maskoj, sed instigite de unu sola intenco, diversaj agentoj de l'kapitalismo aperas, etendante logajn promesojn pri reformoj, kiuj alportus laŭŝajnan helpon al la laboristoj. Sed neniel troviĝas helpo al revolucia klaso interne de socia sistemo, kiu estas kondamnita.

Kie socia revolucio estas okazonta k, pro kia ajn kialo, ne ankoraŭ trovis plenumon, tie reakcio estas la alternativo. Ĉiu reformo donita de l'kapitalismo estas kaŝa rimedo de reakcio. Kiu agitas por reformoj, tiu agitas por ĉiamigo de l'sistemo; kiu diras, ke reformoj sub kapitalismo estas eblaj k atingindaj, tiu per tio deklaras, ke la daŭro de l'kapitalismo estas ebla k atinginda. Sed la kapitalismo estas kreskinta al ĉiondetrua, ĉion-manĝanta monstro, kiu devas esti ekstermata, se la homaro devas pluvivi.

La Programo.

Ĉe tiu ĉi kriza horo, la S. L. P. pli pripense serioza ol iam ajn antaŭe alvokas la laboristan klason de Usono kolektiĝi ĉe la baloto sub la standardon de la partio. La S. L. P. ankaŭ alvokas ĉiujn aliajn inteligentajn civitanojn, ekstari honeste sur la grundo de la interesoj de l' laborista klaso k kuniĝi kun ni en ĉi tiu kolosa k nobla laboro de homara emancipado, por ke ni faru senprokraste finon al la ekzistanta barbara klaskonflikto k al la frenezaj kontraŭdiroj inter senlimigitaj riĉo k produktado de riĉaĵoj, k la malriĉo k mizerego suferataj de tiuj, kies laborado kreis ĉion el ĉi tiu riĉaĵo.

Ni alvokas ilin transdoni la landon k ĉiujn ilojn de produktado, transportado k distribuado en la manojn de la utilaj produktantoj kiel organizita korpo industria, sub tutlanda industria administracio por anstataŭi la nunan eluzitan registaron politikan aŭ teritorian. Kaj ni plie alvokas la laboristojn rapidigi ĉi tiun laboron de socia k homara renaskiĝo kun la celo, ke baldaŭa fino estu farota al la nuna stato de senplana produktado, industria milito k socia malordo, ke ĝi estu anstataŭata per la Socialista aŭ Industria Komunumo de Emancipiĝinta Laboristaro — komunumo, en kiu ĉiu laboristo havu la liberan funkci-eblon pri k la plenan profiton el siaj kapabloj, multobligitaj per ĉiuj faktoroj de l' moderna civilizo.

Adoptita dum la 18-a Tutlanda Kongreso, en la 1-a de majo 1932.[2]

Se ĉiuj patrinoj agus same...

La 28-an de junio 1932 aperis antaŭ la milit-tribunalo, mankatenite, R. A. Simuns (Simons). Al demando de l' prezidanto pri la soldata rango li respondis: „Mi havas nenian militistan kvaliton, ĉar mi estas servrifuzinto k ne soldato!“ La patrino de l' akuzito deklaris, ke ne ŝia filo, sed ŝi mem devus troviĝi sur la akuzit-benko, ĉar, ŝi diris: „Mi edukis miajn infanojn en la amo al homoj k instruis ilin, ke la militismo estas malnobla k malmorala, ĉar ĝi starigas la unujn kontraŭ la aliajn inter la homoj, kiuj estas fratoj. Mi ripetis multfoje al mia filo: Mi preferas konduki vin al la tombejo ol vidi vin porti la vestaĵon de l' mortigistoj. Mia filo komprenis min, mi estas fiera pri li!“

La advokato elokvente klarigis, ke temas pri klasika kazo de servrifuzo pro konsciencaj skrupuloj, ke ne temas pri provoko al malordo, sed pri perfekta edukado. Sinjorino S. estas sindona patrino, inteligenta k klerigita virino. Simuns estas starigita antaŭ la elekto: Aŭ sekvi la naturan leĝon, kiu inspiras al li la respekton al sia patrino, aŭ obei la „leĝon“ de l'militismo. Li elektis sian patrinon k la liberon.

La verdikto estis: kondamno al trimonata enkarcerigo. — Simuns, laŭ antaŭa anonco de l' advokato, ekkomencis la malsat-strikon k skribis leteron al la militministro; same skribis al ĉi-lasta la patrino.

La estraro sugestis tiam al Simuns apelacii pri la verdikto por atingi ĝian nuligon. S. respondis: „Ĉu vi min kondamnis, jes aŭ ne? . . . Mi ne obeas . . .“

Post tio la milit-estraro mem apelaciis, post 72-hora malsatado de S. Tiam ĉi-lasta ree komencis akcepti nutraĵon, atendante la definitivan decidon.

Resume laŭ gazetservo de Internacia kontraŭmil. Komisiono.

La raporton, laŭ kiu estas farita supra resumo, ni ricevis de K-do 17 768. Krom ĉi tiu K-do sendis al ni poste pri la sama okazintaĵo tradukitajn raportojn K-doj 13606 k 15 396. Multaj protestkunvenoj okazis. Lastminute ni aŭdas, ke Simuns estas liberigita.

Dneprostroj — malfermita!

La 10. X. okazis solena malfermo de Dneprostoj, potenca hidroelektra stacio sur riverego Dnepro. La 7. XI. 1927 proksime de l'urbeto Kiĉkas, laŭ testamento de Lenin, oni ekfondis grandan elektro-stacion. Venkante multnombrajn malfacilojn, ekonomiajn k mastrumajn mankojn, la rusa proletaro helpate de eksterlandaj specialistoj, ĉefe usonanoj, sub gvido de l'kolonelo H. Kuper (Cooper), konstruadis tiun stacion, kiu la 1. V. ĉi-jare kun 810 mil ĉevalpovoj liveris sian unuan elektrokurenton al aro da industriaj centroj k fabrikoj. La jara kapablo de 2,5 milionoj da kilovatoj ebligas konstrui grandan industri-kombinaĵon: metalurgia fabrikego kun jara produktado de 1055 mil tunoj da giso, 280 mil da konstrua k 33 mil da instrumenta ŝtalo, 33 mil da metalfadeno k 1 miliono da div. feraĵoj; fabrikego de fer-kunfandaĵoj kun aro da diversaj, maloftegaj elementoj mankantaj en la sovetia industrio: jara produktokapablo de 80 mil tunoj da fermangano, 20 mil t. da fersilicio, 4 mil da ferkromo k 1600 t. da fervolframo. Aluminia fabriko donos jare 15 mil t. da aluminio. Ĥemi-industria giganto. Koaksfabriko produktos jare 1 300 mil t. da koakso k havigos ĉ. 280 fornojn, kunigitajn en 4 baterioj k div. aliajn.

Hodiaŭ la malnova riverego, konkerita de l'homa intelekto, portas grandegan elektropotencon en la servo de l'proletara ŝtato.

V. St. Sonenberg-Fedorovski.

[2] Traduki k presigi kiel *instruan kontribuaĵon* al via gazeto la starpunkton de l'Socialista Lab. Partio en Usono montros belege, ke nia devizo: „Esp-o je la servo de la Tutmonda Proletaro“ estas obeata k obeinda signalvorto. La unuaj dek tradukintoj, kiuj sukcesos presigi la programon nacilingve en sia gazeto, ricevos tuj post alsendo de du pruvekzempleroj rekompencon en formo de la SAT-eldonaĵo: „La Fera Kalkanumo“ (London). Sendu al: T. Veder, 24—29 Merchant St., Astoria, L.I.N.Y.

ĜENERALA VOĈDONADO 1932

La voĉdonilo estu resendata en fermita koverto, kiel letero, al la Administrejo de SAT, Kolmstr. 1, Leipzig O. 27.

Al la aktivaj membroj de SAT!

La XII-a Kongreso de SAT debatis k voĉdonis aprobe pri la suba teksto de Nova Asocia Statuto. Ni do laŭ la paragrafo 37, alineo c) de la ĝisnuna Statuto submetas al la ĝenerala voĉdono de la membraro ĉi tiun novan tekston k petas vin plenumi vian membran rajton k devon, resendante la voĉdonilon kiel eble plej akurate, nome plej malfrue ĝis la

15. decembro 1932 por eŭropanoj, 15. januaro 1933 por ekstereŭropanoj.

La Plenum-Komitato de SAT.

Projekto pri nova Statuto de SAT.

Pritraktita k aprobita de la XII-a Kongreso

Celo.

1. (La unua paragrafo restu neŝanĝita.)

Membreco.

2. Ekzistas 3 kategorioj da membroj: aktiva, aspiranta, subtenanta.

3. Povas esti aktiva membro ĉiu persono, scipovanta esperanton, kiu, akceptinte ĉi tiun statuton, pagas la jarkotizon, ĉiujare fiksitan de la Plenum-Komitato (P.K.).

4. Aktivaj membroj rajtas: A) ricevi la Jarlibron k la oficialan organon de la Asocio, — B) partopreni en ĉiu referendumo, — C) voĉdoni en la Kongresoj, — Ĉ) uzi la ĝeneralajn servojn de la Asocio. Aktivaj membroj do povas influi la gvidadon de la Asocio; ili havas la devon ĉiel laŭpove helpi al la prosperado k bona funkciado de la Asocio.

La samfamiliano(j) de aktiva membro povas ĝui la samajn rajtojn kiel ĉi tiu lasta, pagante nur la kotizon fiksitan por aspiranta membro. Tiaj membroj tamen ne ricevas apartan ekz-on de la oficiala organo.

Ankaŭ al membroj senlaboraj, aŭ estantaj soldato aŭ malliberulo, kiuj jam dum pli ol 2 jaroj apartenis al SAT k faris multon por ĝi, la PK povas konsenti provizore aktivan membrecon, kontraŭ nura pago de la kotizo de aspiranta membro.

5. Povas esti aspiranta membro ĉiu persono, scipovanta esperanton, kiu, aprobante la statuton, pro iuj kaŭzoj ne povas pagi la kotizon por aktiva membreco. Aspirantaj membroj ricevas la Jarlibron k rajtas uzi la ĝeneralajn servojn de la Asocio.

6. Povas esti subtenanta membro: A) lernanto de esperanto, — B) ĉiu persono aŭ organizo, esperantista aŭ ne, kiu deziras subteni la Asocion per monhelpo. Subtenantaj membroj ricevas la Jarlibron k rajtas uzi la ĝeneralajn servojn de la Asocio.

Membriĝo.

7. Principe la administra jaro kalkuliĝas de 1. januaro ĝis 31. decembro. La membreco estas definitiva nur post pago de la kotizo. En lokoj, kie jam troviĝas pluraj membroj, oni prefere aliĝu pere de la loka peranto.

Eksigo.

8. Estas eksigataj el SAT la membroj, kies agado ne konformiĝis al la Statuto, kiuj intence agis kontraŭ la celoj, principoj aŭ interesoj de la Asocio, kiuj malbonuzis la konfidon aŭ servemon de aliaj membroj. La eksigoj estas publikigataj en la presorgano. Plendoj kontraŭ iu membro devas esti sendataj al Konflikt-Komisiono, kiu juĝos post la memdefendo de la kulpigito. La eksigito rajtas apelacii, ĝis 30 tagoj post ricevo de la decido. Se necese, la Konflikt-Komisiono komisios al la plej proksima loka membraro (aŭ izolulo) esplori la aferon k raporti. — La K. K. proponas la eksigojn al P. K., kiu havas la findecidrajton.

Organizado.

9. La organoj de la Asocio estas: A) Referendumo, — B) Plenum-Komitato, — B) Ĝenerala Konsilantaro, — Ĉ) Kongreso, — D) Konflikt-Komisiono, — E) Presorganoj.

Plenum-Komitato.

10. La gvidado de la Asocio estas komisiata por du jaroj al P.K. En okazo de malkonfido tuja revokeblo. — Ĝi konsistas el 6 membroj loĝantaj en la sama urbo. — La pagataj oficistoj de la Asocio povas esti P.K.-anoj, sed ne rajtas voĉdoni pri aferoj koncernantaj sian propran situacion, plie ilia nombro en tiu instanco ne povas superi la proporcion 1 : 3 — La P.K. elektas inter si prezidanton, kies voĉo estas decida en okazo, se ĉe voĉdono montriĝas egala nombro da por- k kontraŭ-voĉoj.

11. La P.K. estas elektata de la tuta aktiva membraro per referendumo. La baloto okazas laŭ jena procedo: 5 monatojn antaŭ la koncerna Kongreso, P.K. sciigas en la presorgano, ke ĝia mandato finiĝas. La membraro en iu ajn urbo en la mondo, kunveninte laŭregule k decidinte pri tio, rajtas proponi urbon kiel sidejon de la Asocio. Ĝi sciigas tion al la funkcianta P.K. k samtempe sendas la nomojn de la kandidatoj, kiuj estas proponataj de la loka membraro per plimulto da voĉoj. Ĉi tiu voĉdono okazu per balotiloj sendataj al ĉiuj membroj en la koncerna urbo k tiuj balotiloj estu konservataj por ebligi kontrolon. La kandidataj urboj k personoj (nedisigeblaj) estu konigataj en la presorgano almenaŭ 2 monatojn antaŭ la kongreso k diskutataj ĉe la kongreso. La referendumo findecidas. Nova P.K. ekfunkciu en januaro post la kongreso.

Ĉi tie detranĉi! **Ĉie tie detranĉi!**

VOĈDONILO

La supre prezentitan tekston pri nova Statuto mi

aprobas — malaprobas / Mi min detenas.

(La netaŭgajn vortojn bonvolu nuligi per trastreko!)

Mi deziras fari al la Statuta teksto jenajn ĝeneralajn — detalajn rimarkigojn:

Matrikulo: Nomo: Urbo:

(Skribu klare, laŭeble preslitere!)

Dato:

12. Por eviti ĉian naciecan influon en la gvidado de la Asocio, validas la elekto de P.K. nur en la okazo, se la enlandaj jesaj voĉoj por la kandidatoj en iu lando ne superas 1/3 de la tuta balotintaro. Aliokaze validu elekto de aliaj kandidatoj, kiuj ricevis pli ol trionon da voĉoj el la tuta balotintaro, sed kiuj estas dividitaj en pli normala maniero laŭ landoj. Kiam estas kandidatoj en pli ol du diversaj urboj, tiam validu la elekto de tiu(j), kiu(j) ricevis la absolutan plimulton. Aliokaze refoja baloto estu aranĝata inter tiuj du kandidataj urboj.

13. En okazo de eksiĝo(j) de P.K.-ano(j), la membraro en la urbo de l' sidejo elektas anstataŭantojn. Se eksiĝis samtempe pli ol la 1/2 de la tuta P.K., tiam ĝi organizas novelekton laŭ paragrafo 11. En okazo de eksigo de la tuta P.K. pro kontraŭstatuta agado la K.K. anstataŭas provizore la P.K. kun la tasko, kiel eble plej baldaŭ okazigi referendumon por elekti novan P.K.

14. Rajtas esti P.K.ano nur membro havanta almenaŭ 3 sinsekvajn jarojn da aktiva membreco k ne aliĝinta al iu el la t.n. neŭtralaj esper.organizoj.

Perantoj.

15. Se en iu loko troviĝas pluraj membroj, ili elektas peranto(j)n, kiu(j) gvidas la administran k propagandan laboron por SAT en la koncerna loko. Por plenumi tiun elekton, iu aktiva membro prenas sur sin la taskon, kunvoki *ĉiujn* anojn loĝantajn en la urbo k ĉirkaŭaĵo.

Ĝenerala Konsilantaro.

16. La Ĝ.K.aro konsistas el: A) unu membro el ĉiu geografia sektoro, elektataj per referendumo samtempe kun la P.K., B) Konflikt-Komisiono, C) unu reprezentanto de la membraro el la urbo, en kiu sidas la P.K., Ĉ) unu reprezentanto de ĉiu L.E.A. konvencie ligita kun SAT, D) unu membro de ĉiu fako (Administracio, Literatura Sekcio ktp.) funkcianta ekster la sideja urbo de SAT. La sekretario de la K.K. estas ankaŭ sekretario de la Ĝ.K.aro k funkciigas tiun organon.

17. La Ĝ.K.aro helpas al P.K. per siaj informoj k konsiloj. Ĝi plie observas k kontrolas la agadon de la P.K. — Se la Ĝ.K.aro rimarkas, ke tiu agado ne estas honesta k laŭstatuta, ĝi rajtas konigi siajn konstatojn al la tuta membraro per la presorgano. La Ĝ.K.aro prezentas raporton antaŭ ĉiu Kongreso. Ĝi rajtas demandi al la P.K. pri ĉiuj aferoj k postuli respondon.

Konflikt-Komisiono.

18. La Kongreso elektas K.K. konsistantan el 3 membroj (loĝantaj en la sama loko), kies tasko estas esplori k laŭeble solvi la konfliktojn inter la membroj k se necese proponi eksigojn (vidu § 8).

Kongreso.

19. Ĉiujare okazas Kongreso de SAT, kies lokon, daton k kondiĉojn difinas la P.K., laŭeble konforme al deziro de la lasta Kongreso.

20. La Kongreso ekzamenas, aprobas aŭ malaprobas la moralan k financajn raportojn de la P.K. k de la Ĝ.K., kiuj laŭeble devas esti koncize aperigataj en la presorgano plej laste 20 tagojn antaŭ la Kongreso.

21. La Kongreso esploras la diversajn proponojn pri la agado de la venonta jaro k vortigas siajn konstatojn k dezirojn, konigotajn al la tuta anaro. — La Kongreso esprimas pri ĉiuj proponoj sian opinion aproban aŭ malaproban. Referendumo findecidas pri ĉiuj proponoj.

Proponoj k Voĉdonoj.

22. Ĉiu aktiva membro rajtas sendi proponojn pri la agado de la Asocio al P.K., kiu post ekzameno decidas pri ilia publikigo en la presorgano. Principaj proponoj estu publikigitaj almenaŭ ses semajnojn antaŭ la Kongreso.

23. Ĉiun proponon prezentatan de almenaŭ 1/10 el la membraro, la P.K. estas devigata publikigi en la presorgano.

24. 2/10 el la membraro rajtas postuli la okazigon de referendumo pri malfido al la P.K. aŭ pri ĉiu ajn demando havanta grandan intereson por la tuta Asocio.

Servoj.

25. La servoj de la Asocio estas rezervataj al ĝiaj membroj aktivaj, aspirantaj k subtenantaj.

26. Principe la membroj aktivaj k aspirantaj devas doni senpage informon k helpon pri vojaĝo, enketo ktp., al ĉiu membro, kiu sin turnas al ili. Ili havas la devon respondi ĉiun laŭregulan informpeton de alia membro, en templimo de 15 tagoj, eĉ se ili havas nenian kompetenton por plenumi la deziron de la petanto. Tamen ili rajtas ne respondi al petanto se: A) la letero ne estas redaktita esperantlingve, — B) la peto havas karakteron konfidencan aŭ ofendan, — C) la afero postulas elspezojn, ekzemple se responda afranko ne estas aldonita, — Ĉ) la membronumero ne estas indikata.

27. Resume: ĉies devo estu tia, ke la Asocio fariĝu kvazaŭ tutmonda retaro, kies maŝoj estas solidaraj inter si, k ke ĉiu trovu en alia membro la plej bonan k la plej certan peranton por vojaĝo, dungiĝo, informo, enketo, serĉoj ktp.

La membroj firme konvinkiĝu k neniam forgesu, ke ilia aparteno al SAT donas al ili ne nur rajtojn sed ankaŭ devojn; la Asocio ja havas praktikan k idealan celon, ĉies devo estu do memedukiĝi por fariĝi ĉiurilate inda batalanto laboranta efike al starigo k prosperigo de senklaseca k senekspluateca socio.

La Direkcio deziras ricevi vian opinion, viajn sugestojn k konsilojn pri la Asociaj problemoj, ĉar ĝusta gvidado nur eblas, se la gvidantoj konas la dezirojn k ideojn de la membraro! Bonvolu aparte respondi al tio, ĉu vi nepre insistas pri tio, ke la JARLIBRO enhavu la adresojn k nomojn de la *tuta* membraro, aŭ ĉu (por pli efike povi ŝpari) vi donas vian konsenton, ke enestu el ĉiu loko nur du aŭ tri adresoj, tiu de la Peranto k iuj aliaj funkciuloj de la Asocio? Uzu la blankan spacon por via respondo!

Redakcia adreso: K-do. OSKAR VETIG, GELNHAUSEN (Germanio).

Pri la tendaro en Katarinenlinde k tendaroj ĝenerale.

La tendaro sur Katarinenlinde ĉe Eslingen kiel unua aranĝita de la partoprenintoj, kompreneble ne estis tute perfekta, sed tamen tre bona sukceso.

La *materiaj kondiĉoj* tieaj estis tre bonaj. Dank' al la imitinda solidaro de la Sulcgrisaj esp-istoj k sportuloj ni disponis pri la sporthejmo kun bela ĉambro, kuirejo, dormejo sub la tegmento, ne tro malproksima puto k eĉ — necesejo (ankaŭ necesa materia kondiĉo por ĉia ajn tendaro!). Pro la relative malfavora vetero ni preskaŭ ne povis utiligi la grandan sportejon k ankaŭ ne povis fari pli grandajn ekskursojn en la belan ĉirkaŭaĵon. Sed la hejmo mem estis por ni tre favora restadejo. Ankaŭ pri aliaj bezonaĵoj estis bone zorgite. K-do disponigis al ni senpage pajlon, alia sakojn, por ke ni havu bonan kuŝejon; tiun materialon ni redonis al la K-doj post uzo. La nutraĵojn ni ricevis sufiĉe malmultekoste; kelkfoje K-doj eĉ donacis al ni legomojn aŭ terpomojn. Pro tio la kostoj estis pli malaltaj ol antaŭtaksitaj; donaco ricevita el la Kongreskaso estis donata kiel rekompenco al la hejmkaso de la sportuloj. — Ni havis la permeson serĉi brul-lignon en la apuda arbaro. Sed tie preskaŭ nenio estis trovebla. Malgrandan stokon disponigis al ni la sportuloj. Tamen ne estis eble okazigi la komence intencitan ĉiuvesperan tendar-fajron.

La materiaj kondiĉoj estas tre grava faktoro por sukceso de tendaro. Nepra kondiĉo por la loko estas, ke ekzistu en la proksimo puto aŭ fonto por trink- k lav-akvo. Ankoraŭ pli preferinda estas rivero aŭ lago, kiu donas la eblon bani sin ĉiutage. Arbaro aŭ arbareto ne malestu. — Da tendoj oni bezonas krom la loĝ- k dormtendoj tian por la kuirejo k alian por provizoj k havaĵoj de la partoprenantoj. Rekomendinde estas starigi malmultajn grandajn tendojn komunajn anstataŭ multaj malgrandaj; la plej multaj el inter ni ja ne posedas tendon. Sed en la plej multaj landoj oni certe havas la eblon lui tendotukojn aŭ vagonkovrilojn de la fervojo. — Pli favora (pro la protekto kontraŭ malfavora vetero) estas firma hejmo kiel ekz. en Katarinenlinde. Kiel jam dirite, oni ne malatentu necesejon, lokon por rubo, eblon por lavado. Por la dormejo necesas pajlo, plej bone en sakoj por eviti distaŭzon. Krome oni zorgu pri sufiĉa brulmaterialo.

La *mastrumado* en Katarinenlinde estis komuna. Tio estas pli rekomendinda (k ankaŭ pli malkara) ol aparta mastrumado de ĉiu unuopa K-do k donas firman interligon inter ĉiuj. Pro la malgranda nombro ni havis en Katarinenlinde nenian dividon de la mastrum-laboroj; ĉiu ja devis kunhelpi. Tamen ĝenerale oni dividu la laborojn laŭ fiksa ordo. Por ni, la malgranda nombro iagrade estis malhelpo por la kurs-laboro. Do, la nombro da partoprenantoj estu sufiĉe granda (20—30) aŭ la alportado de la nutraĵoj okazu pere de la vendantoj.

(Finota.) *16 900.*

La kunsido de la Jun. Sekcio en Ŝtutgart.

Partoprenis la kunsidon 20 Gek-doj el Francio, Germanio k Nederlando.

K-do Moravec, la estro de la leterrondoj, raportis pri la ĝisnunaj klopodoj, krei firman interligon en la Sekcio ĝenerale, k speciale pri la *rondleteroj*. En la diskutado estas esprimite, ke la rondleteroj sole ne estas sufiĉa interligilo; ke ofte mankis ankaŭ intereso pri la koncerna temo. Pro tio estas decidite, ke estu publikigotaj en la J.P. difinitaj temoj kun la adreso de l'koncerna rondleter-estro.

Intertempe K-do Vetig, la provizora redaktinto — kiu pro kunsido de l' Propon-Komisiono nur mallonge povis partopreni — raportis koncize pri la *J. P.* Ekde l'Amsterdama Kongreso la J. P. aperis nur trifoje. Dufoje redaktita de K-do Ŝvarc, la trian fojon provizore de K-do Vetig. Ŝvarc akre kritikis la Amsterd. kunsidon; post rebato de kelkaj partoprenintaj Gek-doj nenio plu estis aŭdebla. Ĉiuj klopodoj, letere atingi Ŝv., estis vanaj. Fine la Gek-doj, interkonsilintaj pri la afero, decidis, ke V. provizore redaktu la J. P.

Post konciza raporto pri la *tendaro* sur Katarinenlinde k diskuto pri la ebloj, aranĝo k propagando, oni decidis regule aranĝi tiajn tendarojn, tiel interligite kun la kongreso kiel ankaŭ en aliaj regionoj. Tiel ni ebligos al ĉiuj Gek-doj internaciajn renkontiĝojn. K-d(in)oj, kiuj volas prepari tiajn tendojn, sciigu tion al la redaktoro de la J. P., kiu ankaŭ povas konsili ilin pri detaloj.

Kiel plia tasko de la Sekcio estas diskutita *infan-interŝanĝo*. En la J. P. estu publikigotaj la adresoj de Gek-doj, pretaj partopreni la interŝanĝon.

Fine estas elektita kiel redaktoro de la J. P. K-do Vetig, Gelnhausen, Germanio.

Kompilita laŭ protokolo de K-do 17 444.

Enketo de la Jun. Sekcio.

Ĉiuj junaj Gek-doj, interesiĝantaj pri la Jun. Sekcio, estas petataj komuniki al la redaktoro de la Jun. Pĝ.

1. adreson
2. aĝon
3. profesion
4. spiritajn interesojn aŭ libertempajn okupojn (ekz. ekonomiaj problemoj aŭ sindikataj demandoj aŭ literaturaĵoj, gimnastiko aŭ filatelismo aŭ migrado ktp).

Tiuj informoj estas bezonataj por 1. havi la eblon bone redakti la Jun. Pĝ., 2. por havi bazon por rondleteroj pri difinitaj temoj, 3. por same havi bazon por tendar-kursoj.

Kaj tiel ni iom post iom povos eble krei firman interligon en la Sekcio.

Petoj de la redaktoro.

Mi petas ĉiujn Gek-dojn komuniki al mi por publikigo:

1. Difinitajn temojn por rondleteroj kun aldono de la detala adreso de l'rondleter-estro.

2. La adreson, propran aŭ de aliaj Gek-doj, kiuj deziras gastigi alilandan K-d(in)on k rekompence esti gasto de l'koncerna K-d(in)o.

3. Ĉu iu intencas prepari tendaron kun loko, dato, detalaj cirkonstancoj, programo ktp.

Mi insiste petas subteni min per tia kunlaborado, ĉar aliel ne estos eble krei pli viglan vivon en la Jun. Sekcio ol ĝis nun. Dependas de ĉiu el vi, ĉu ni estos aŭ ne la „juna gvardio" de SAT k de la esperanto-movado k per tio de la sennacieca proletaro.

La redaktoro.

Granda striko en Nederlando finiĝis.

La striko ĉe P. Smit Jr. en Roterdamo, pri kiu mi jam raportis en la n-o 384, finiĝis la 3-an de oktobro. Ĝi daŭris preskaŭ 8 monatojn. La direkcio devis konfesi dum la intertraktoj, ke ĝi perdis la proceson, pro la obstina solidaro de l'Roterdamaj metallaboristoj. La laboristoj konsentis fine, por malhelpi plenan fermon de l'fabriko, 5%-an salajran malaltigon (anstataŭ la 10%-a, kiun intencis trudi al ili la mastroj). Samtempe ili postulis, ke ne restu parto da laborintoj ekster la fabriko. La restinta laboro estu distribuata inter ĉiuj. Persekutoj al strikintoj estos maleblaj. Ambaŭparte tiu postularo estas akceptita.

Kvankam la direkcio estis sukcesinta akiri 324 strikrompantojn dum la batalo, tamen la tuta ĉefparto de l'laboristaro restis unuece en la batalo. Rezulte, P. Smit Jr. estas simple forpuŝita de la merkato. Mankis riparmendoj, novaj ofertoj k mendoj, ĉar la kvalifikitaj laboristoj ne prilaborus ilin. En aŭgusto komenciĝis la intertraktoj, sed la lab. organizoj ne povis akcepti la tiamajn kondiĉojn de l'entreprenisto. La intertraktoj reokazis poste nur la 2-an de septembro, k la 27-an kunveno el strikantoj voĉdonis pri supre citītaj kondiĉoj laŭ jena maniero:

Ĝen. Nederl. Metallab. organizo: 236 por akcepto, 181 kontraŭ, 18 sindetenoj.
Kristana organizo: 43 por akcepto, 23 kontraŭ.
Katolika organizo: 38 por akcepto, 0 kontraŭ.

La lastaj akceptis laŭ estrara volo. — Pro manko de laboro multaj estas ankoraŭ lokaŭtitaj, inter ili estas ducent strikrompintoj; 60 kontoristoj k submastroj estas maldungitaj. Tiel traktas la entreprenisto tiujn fiulojn, kiuj perfidis siajn samklasanojn. Aliaj, iom maljunaj, ricevis la dankon en formo de maldungo kun eta pensio.

Por la tuta lando tiu striko havis tian rezulton, ke ne eĉ unu entreprenisto kuraĝis malaltigi la salajrojn. Dankinde la senlaboruloj komprenis la signifon de l'batalo k ne eniris la fabrikon. Al la metallab. sindikato tiu batalo kostis 250 000 guldenojn.

Strikinto 16 959.

Korekto. — Bonv. legi en la n-o 395, p. 3, tria kolono, linio 27-a de supre: *senatanoj* (anst. „senatoroj").

TRA ESPERANTIO

LABORISTA ESPERANTISTA UNIVERSITATO EN NEDERLANDO.

De la 18-a de septembro ĝis la 2-a de oktobro, do dum 15 tagoj sinsekvaj, ĉiutage dum 2 horoj, okazis en Amsterdamo la unua „Laborista Esperantista Universitato" organizita de la Distrikto Amsterdamo de la Nederlanda LEA.

Ĉar temas pri provo, kiu estas sufiĉe grava ankaŭ por la estraroj de aliregionaj LEA-oj, mi raportas pri ĝi. Mi unue diru ion pri la nomo „Laborista Esperantista Universitato" (LEU). La nomo aspektas kvazaŭ fanfarono, tamen tio ĝi ne estas. La temoj pritraktitaj estas por niaj funkciuloj tiom gravaj, ke ni prave povis nomi ilin „supera instruado". Juĝu mem: la „docentoj" parolis pri: La kultura signifo de esp-o por la tutmonda laboristaro. Strukturo de la Nederlanda LEA (pritrakto de la regularo). Taskoj de grupfunkciuloj. Kiel varbi (diversaj manieroj de propagando). Kiel aranĝi ekspozicion. Kiel aranĝi grupvesperojn. Kiel aranĝi bibliotekon. Esperanta Literaturo. Historio de Esperanto. Vizito al Regna Muzeo (klarigoj pri arto k pentraĵoj), Administrado (aranĝo k kontrolo). Elparolado (modelo de Edm. Privat). La lernolibro de la nederlanda LEA. Pri SAT. La Laborista Esperantomovado en aliaj landoj. Celkonscia studado. Kiel instrui. Estontaj Taskoj. Ĉu vi samopinias kun mi nun, ke tia kurso plenrajte povas postuli la nomon de „Universitato" k ke la Distrikto Amsterdama meritas nian laŭdon pro sia kuraĝo aranĝi ĝin?

Sendube oni bezonas multe da kuraĝo por aranĝi ion tian. La „studentoj" ja estas laboristoj, kiuj dumtage devas pene labori k kiuj dumvespere devas labori en siaj grupoj. Ili pleje estas grupfunkciuloj, kiuj havas nur malmultan liberan tempon. Partopreni superan kurson, kiu postulas la ĉeeston dum 15 vesperoj sinsekvaj, pristudi la pritraktitajn temojn k koncize raporti pri ili en la grupoj, jen la programo, kiun la Distrikto Amsterdama metis antaŭ la partoprenontojn. Vi tamen povas konstati per la foto, kiu reprezentas la „studentaron" kun la „docentaro" post la lasta lekcio, ke la Distrikto Amsterdama ne „konstruis kastelon en aero". Meznombre pli ol 30 Gek-doj partoprenis la „Universitaton", kiu plene sukcesis k vekis egan intereson ĉe la partoprenintoj pri la diversaj problemoj aktualaj en nia movado.

Post la lasta lekcio la „studentoj" havis okazon eldiri sian opinion pri ĉi tiu provo. Kompreneble estis kritiko. La Amsterdama Distriktestraro ne estas papo: do ĝi estas erarpova. Tamen, ĝenerale dirite, ĉiuj estis kontentaj k esprimis la deziron, ke venontjare dua LEU estu aranĝata, plibonigota per la spertoj nunaj. Neniu el la partoprenintoj plendis pri trolaciĝo, kontraŭe: multaj el ili spertis la lekciojn kiel refreŝigan banon spiritan. Legu, kiel unu el la docentoj esprimis sian opinion pri ĉi tiu LEU:

Kleriĝo estas celo de l'proletoj,
Nin vekis la alvoko de l'Raci',
Sed ne per help' de dioj aŭ profetoj
Komplikojn de la Scio estros ni.

Praktike studi k kun verv' instrui,
Laciĝon, dormon malatentu ni.
En brusto ardas la dezir' konstrui
Feliĉan mondon per komunraci'.

Do, dekkvin tagojn laboregis ĉiuj,
Docento same kiel la student'.
Pri la rezulto juĝos poste tiuj,
Al kiuj mondon lasos ni, sen pent'.

Sedube la Amsterdama Distriktestraro atingis la celon: havigi al funkciuloj aŭ estontaj propagandistoj iom pli da baza kono k kompreno pri aferoj, kiuj rilatas nian lab. esp. movadon.

Aparte mi mencias, ke la loka SAT-perantino invitis ĉiujn Amsterdamajn SAT-anojn ĉeesti la lekciojn pri SAT. Proksimume 60 Gek-doj ĉeestis la interesan lekcion de K-do. G. P. de Bruin: certe bonega propagando por nia Asocio! Bildo de l'partoprenintoj aperos en la venonta n-o.

FRIPONO K MENSOGULO

Temas pri s-ro E. Drezen, la „ruĝaverda car'", la denuncisto, kiu enkarcerigas aŭ ekziligas siajn kontraŭulojn, la ulo, kiu havas la ĉefan respondecon en la ŝtelo de la SAT-havaĵo (12 000 germ. markoj plus tuta stoko da libroj) kuŝanta en Moskvo. Oni sciigis al ni, ke en la antaŭparolo de sia „Historio de la Mondlingvo" li skribis, ke ni „ordonis al la presejo s e n p r o - k r a s t e *(substreko nia) frakasigi la kompostaĵon" ...*

Ĉar kelkaj personoj demandis al ni klarigojn pri tiu fiaserto, ni opinias necese represigi la artikolon, kiun ni publikigis pri tiu afero en la n-ro 344 de „S-ulo":

Nova provo de mistifikado.

La legantoj de „La Nova Epoko" memoras, ke en marto 1930 aperis la fino de l'per daŭrigoj en tiu SAT-revuo publikigita „Historio de la Mondolingvo" de Drezen. Ĉar estis intencite eldoni la verkon ankaŭ libroforme, la presejo havis instrukcion konservi la kompostaĵon, k kiel estis normale en tiu okazo, nelonge post finpresigo en „LNE", t.e.

je fino de aprilo, ni rilatis kun la presejo por interkonsenti pri aranĝo de la libroforma eldono. Per letero de 5. majo 1930 la presejo konfirmis nian komision, k la 12. majo ĝi sendis al ni jam la unuajn presprovaĵojn (preskaŭ la duonon de la verko!) pri la finaranĝita enpaĝigita teksto. Sed je la 18. majo alvenas en Lajpcig de la redaktinto de l' tradukita libro, K-do Nekrasov, el Moskvo korektoj k aldonoj por la jam preskaŭ prespreta eldonaĵo. Ĉar tio necesigis konsiderindajn ŝanĝojn en la aranĝo k sekve signifus pliajn kostojn, ni haviginte al ni la tekston de la korektoj-aldonoj decidis unue trakti kun CK. de SEU pri la plusa pago, k instrukciis al la presejo (je 26. majo) dume prokrasti la presadon de la verko, ĝis ni havos respondon el Moskvo pri la mona flanko de la afero.

Nu, ni ja ricevis respondon, nome de Drezen mem, kiu tre koleris kontraŭ Nekrasov pro ties interveno k diris, ke ne necesas ŝanĝoj nek aldonoj, k urĝis, ke oni senprokraste presigu. El la skribaĵo de Drezen oni eĉ povas kompreni, ke li jam kredis, ke la verko presiĝas (kio estus okazinta sen la Nekrasova sendo de korektoj).

Ĝuste tiutempe trafis nin la informo, ke mono tute ne povas esti sendata el Moskvo al SAT, k tiam ni staris ĉe la rando de bankroto. Sekve ni instrukciis al la presejo prokrasti plue la presadon. PASIS OK MONATOJ k nur kiam ni perdis la esperon ricevi la monon k tial ke la presejo skribis, ke ĝi ne povas eterne teni la matricojn, ni ordonis, ke oni detruu ilin (je 14. jan. 1931). En „Isto" (n-o 12) tiu kompatinda Nekrasov (kiu devas finmanĝi la kaĉon, kiun li kuiris), prezentas nun la aferon tiel, kvazaŭ pro nura plezuro ni „vandale" detruigis la kompostaĵon!!

La ŝajnigita indigno de K-do Nekrasov donas al ni la okazon starigi jenan demandon: Ĉu ne estas tre stranga k pripensiga la koincido, ke ĵus kiam Drezen opinias, ke lia verko estas finpresata, mono ne plu povas esti sendata? Nur la maltrafa komplezemo de la „redaktinto", kiu okazigis prokraston en la presado, ja malebligis tiurilate la sukceson de la makiavela plano de Drezen!

Kiu konas la iaman opinion de Nekrasov pri la ulo, kiun li hodiaŭ devas flati, tiu sentas nur kompaton por la flatanto.

Ni ne bezonas aldoni multon al niaj antaŭaj klarigoj. Ĉiu sincera homo, kiu estas ĝuste informita pri la tuta afero, facile komprenas, ke ne pro ia venĝo ni ordonis detrui la kompostaĵon, sed pro tio ke ni devis streĉi ĉiujn fortojn, kolektante k prunteprenante monon por eviti bankroton. Korektoj, papero, presado, broŝurado ktp. kaŭzus elspezojn, kiujn tiutempe la Asocio absolute ne povus elporti.

Presistoj konsentis al ni krediton, tial ke ili sciis, ke ni havis en Moskvo monon por liveritaj varoj. Sed ĉe la ekscio, ke neniam ni ricevos tiun monon, ke eĉ tie presitajn librojn oni ŝtelas al ni, niaj kreditoroj kompreneble ne plu volis pluigi la krediton k „Neŭdrag", la Lajpciga presejo, eĉ leĝe devigis nin tuj likvidi nian ŝuldon.

Per siaj mensogaj diroj s-ro Drezen montras unu fojon pli, ke eĉ kiam li laboras super „scienca verko", li tamen ne povas deteni sin agi malhoneste. Stranga historiisto! vere inda je la laŭdoj de sendube samspecaj neŭtraluloj. Estas ja tre karakteriza fakto, ke ĝenerale la neŭtrala gazetaro rilatas simpatie al tiuj, kiuj provis detrui SAT per plej malhonestaj rimedoj. Niaj libroj ŝtelitaj en Moskvo estas eĉ senhonte disvendataj de burĝaj entreprenoj. La proletaj esperantistoj pripensu tion k ekkomprenu la ĝustan signifon de tiu fakto. Sendube estas multaj personoj, kiuj ne volas enprofundiĝi en tia afero k eble bonkrede opinias, ke ambaŭ partioj malpravas. Tion ni komprenas; sed estas vere tre amara sento, konstati, ke oni ne faras diferencon inter rabitoj k rabintoj, inter honestuloj k friponoj.

Direkcio de SAT.

XIII-a kongreso de SAT en Stokholmo.

Unua komuniko.

La SAT-anoj el Stokholmo en speciale kunvokita kunveno decidis alpreni al si la taskon aranĝi la XIII-an kongreson de SAT. Estis elektata Organiza Kongres-Komitato, kies prezidanto estas K-do E. Erikson (11 020), vicprezidanto K-do Svensson (14 565), sekretario K-do J. Johansson (13 131) k kasisto K-do H. Olsson (14 090).

Interkonsente kun la Direkcio la OKK decidis, ke la kongreso okazu de la *5-a ĝis la 10-a de aŭgusto 1933.*

Ĉiun korespondaĵon pri aliĝo, ktp. oni sendu al la adreso: *La XIII-a Kongreso de SAT,* Upplandsgatan 1, 3 tr. ö.g. *Stokholm,* Svedio.

Ĉe la Junsocialistoj

Esperanto ĉe Nordlandaj Socialistaj Junulartagoj.

En la tuta kunveno esperanto ludis gravan rolon. La neesp-istaj Gek-doj mire vidis, kiel Gek-doj, en kies lingvoj estas granda diferenco, ekz. estona k dana, bone interkompreniĝis per esp-o. En la esp. konferenco partoprenis 40 estonoj (ĉe la tuta festo estis 64 estonoj), 20 svedoj (el 110 sume), 7 germanoj (el 15), 3 danoj (el 69) k fine 30 finnoj: sume *70 eksterlandaj esp-istoj* el 248 eksterl. gastoj, k tutnombre *100 esp-istoj. 17 634.*

Rezolucio.

La esp-a konferenco dum socialistaj junulartagoj nordlandaj en Helsinki la 25-an de junio trovas, ke lab. movado, kiu sian celon povas atingi nur internacie, por pli racia k densa internacia kunlaboro bezonas unu komunan lingvon, kiun facile povas ellerni k uzi amasoj; la komuna lingvo estas bezona ne nur por la internaciaj kongresoj k konferencoj laboristaj, kie ĝi kun bonaj rezultoj povas pli rapidigi k raciigi la laboron; pli grandan taskon ĝi havas ĉe konkretigo de abstrakta senco de proleta internaciismo al grandaj amasoj, helpante ĉe internaciaj renkontiĝoj k same ĉe internacia korespondado; esp-o, kiel helpanta faktoro en ĝenerala batalo de proletaro, estu en sia praktiko, se eble ankaŭ organize, kunigita kun sindikata k politika movadoj. Precipe bonajn rezultojn ĝi povas havi ĉe junularo.

Por plenumi tiujn taskojn, la esp. konferenco postulas de ĉiuj partoprenantoj, ke ili ĉiam agu tiucele, ke en proksima estonto plenumiĝu: 1. La Soc. Lab. Internacio k Soc. Junular-Internacio uzu esp-on unue almenaŭ kiel unu oficialan lingvon flanke de nun uzataj naciaj lingvoj. 2. La funkciuloj en junsocialistaj organizoj organizu esp. rondojn k kursojn ĉe siaj organizoj. La gvidado de tiuj rondoj estu en densa ligo kun ĝenerala centra gvidado de la asocio. 3. Socialistaj esp-istoj, same la organizoj, estu en forta ligo kun Soc. Frakcio ĉe SAT; la Frakcio iĝu fortika centro de socialistaj esp-istoj; 4. Por kunhelpi al socialista junularo en studlaboro, la Soc. Frakcio de SAT[1] k Soc. Junulara Internacio eldonu pli grandnombre esp-lingvan literaturon, revuon k librojn pri la teorio k praktiko de socialismo. Eldono de tia literaturo samtempe kunhelpos al disvastigo de esp-o ĉe socialista junularo.

Neeme Ruus, Tallinn; Vainö Ahde, Helsinki; Oskar Pärn, Tallinn; Erland Törnkvist, Landskrona; Tage Lau, Kopenhago.

[1] *Rimarkigo.* Jam dufoje la Direkcio de SAT respondis al gvidantoj de la Soc. Frakcio, ke ĝi estas preta eldoni tian literaturon, se la Frakcio havigos taŭgajn manuskriptojn.

Imitinda decido de junsocialistoj.

Okaze de la kongreso de la Junsocialista Federacio de l' departemento En (Aisne) en Francio (2. 10. 32), la pli ol cent partoprenantoj unuanime alprenis bone motivitan rezolucion por esp-o, el kiu ni povas, pro manko de loko, nur publikigi jenon:

La Kongreso ... decidas:

1. Inviti ĉiujn junsocialistojn en l' En, lerni tuj kiam eble esp-on, k fondi en ĉiuj urboj, kie ili povos, lokajn grupojn de la „Fédération Espérantiste Ouvrière"[1]; 2. Subteni per ĉiuj al ĝi eblaj rimedoj la agadon de la Komisiono por Socialist-esperantista Propagando fondita ĉe tiu Federacio; 3. Peti tiucele la helpon de la membroj de la Partio, k agadi ankaŭ por esp-o ĉe la aliaj lab. organizoj, kies anoj ili estas, k speciale ĉe la C.G.T.[2]; 4. Informi pri la nuna rezolucio ĉiujn aliajn Junsocialistajn Federaciojn, k peti, ke ili akceptu ĝin ankaŭ, por ke esp-o iĝu kiam eble plej frue la lingvo internacia de la socialistaj organizoj k de la tuta elito de la laborista klaso."

Jam estas fonditaj tri grupoj, kun sume 75 anoj k lernantoj. La estraro de la Junsoc. Fed. estas komisiita, por efektivigi la rezolucion.

[1] Franclingva LEA.
[2] Confédération Générale du Travail: Ĝenerala Labor-Konfederario.

Esperanto en la lernejojn!

La Kongreso de l' Unueca Federacio de l' Laika Instruado en Bordo (Bordeaux) akceptis jenan *deziresprimon:* 1. Ke ĉiuj geinstruistoj, anoj de la Federacio, zorgu studi de nun esperanton tiele, ke ili mem povus lernigi ĝin al siaj lernantoj en la plej proksima tempo; 2. Ke esperanto fariĝu deviga instruobjekto *en ĉiuj lernejoj,* kiaj ajn ili estas, k ke ĝi povu esti elektata kiel dua fremdlingvo en la ekzamenoj; k *komisiis* la Federacian estraron interkonsenti kun la esp-istoj el la Federacio pri la realigo de tiu ĉi deziresprimo, precipe pri la organizado de perkorespondaj kursoj por geinstruistoj.

La germ. faŝistoj kontraŭ la neŭtrala mondkongreso en Kolonjo.

La redakcio de nacisocialista gazeto aperanta en Kolonjo respondis al invito priparoli la venontjaran Kolonjan esp. kongreson, ke ĝi principe malaprobas la esperanto-movadon k

havas nenian intereson helpi tian kongreson. „Ni vidas en la esp. movado entreprenon paralel-irantan kun la tut-eŭropa movado por fuŝmalklarigi ĉiujn naciajn kulturkonceptojn. Ni dece brulmarkos en nia gazeto la skandalan fakton, ke urba magistrat-oficisto kiel 1. prezidanto subtenas tiun ĉi movadon."

Grava sendo per radio.

Aŭskultu! Disvastigu!

La tre esperantema A.B.F. (Sveda Laborista Kleriga Asocio), kiu dum du jaroj devigis la estraron de Radioservo sendi esp-on almenaŭ duonhoron ĉiumonate, petis nin raporti en nia sendo de la *4-a de decembro je la 10-a matene* pri la strukturo k labormaniero de tiu grava organizo. Ĉar ĝi estas vere modela, ni kredas, ke la nomita temo vekos grandan intereson en esp. rondoj k pere de tiuj en samcelaj kun A.B.F. organizoj ĉiulandaj. Grandparte pere de A.B.F. la sveda esp. movado atingis sian nunan fortan pozicion: ni danku do per servo, kiam A.B.F. nun volas por gefratoj en aliaj landoj rakonti pri siaj spertoj. Esperanto kiel peranto de tiuj informoj plifortigos sian pozicion — se la sendo efikos.

Do ni agu! Unue informu vian lokan k landan samcelan organizon pri la afero. Due oferu vian helpon kiel raportanto: vi auskŭltos k raportas (se vi ne bone povos kapti la vortojn, ni sendos al vi kopion de la raporto). Trie skribu artikoleton al koncernaj gazetoj. Kvare igu Gek-dojn aŭskulti k sendi kartojn al A.B.F. Stokholmo, por danki, gratuli k prefere demandi detalojn. *Komencu tuj vian agadon, sed ne forgesu la tagon k horon!* Kun antaŭa danko

La esp. organizoj en Svedio
(S.E.I., S.E.L.A., S.E.F., S.I.E.F.):

RADIO-PROGRAMO:

Disaŭdigoj el Leningrado regule okazis: Septembro 2, 6, 9, 12, 16, 19, 22, 26, 29. Por oktobro oni avizas same je 2, 6, 9, 12, 16, 19, 22, 26, 29. Oni avizas ĉiam: „Je 22 h. 07 laŭ mezeŭropa tempo. Se okazos iuj ŝanĝoj, ni avizos ĝustatempe." Efektive disaŭdigoj ĉiam okazas je 23 h. 07 laŭ M.E.T., ofte eĉ pli malfrue je 23 h. 7—15, eĉ pli malfrue por kelkaj minutoj.

El Minsk disaŭdigoj okazas ofte samtempe, sed pri reguleco mi ne rimarkis, malgraŭ ke oni same avizas pri ia reguleco.

El Kievo oni ofte terure kriplige parolaĉas; estas malfacile ion ajn kompreni. Mi dubas, ĉu estas esp-istoj.

El aliaj lokoj mi ankoraŭ ne sukcesis aŭskulti esp-on. Verŝajne mia aparato funkcias ne sufiĉe bone. *Aŭskultanto.*

5-a de novembro:

21.10—21.20: Lyon-da-Doua, 466 m, parolado.
22.00—22.30: *Minsk*, 700 m, parolado (merkrede k sabate samhore, evtl. pli malfrue laŭ MET.)

6-a de novembro:

9.30—10.00: Karlskrona, parolado.
10.00—10.30: *Stokholm-Motala* (435, 1354 m) k ĉiuj svedaj sendstacioj; parolos 11 infanoj kun sia gvidinto pri vojaĝo al esp-amikoj en Frankfurto.

Pro tio, ke faŝistemaj rondoj kaptis la radion en *Germanio*, multaj esp-disaŭdigoj en tiu lando ĉesos laŭ decido de la sendsocietoj. Negermanianoj protestu poŝtkarte ĉe Süddeutscher Rundfunk, Stuttgart, Bayerischer Rundfunk, Funkhaus, München.

NIA POŜTO

Al kelkaj. — La aperdato de Bennemann-vortaro, 1-a parto ne jam estas certa.

LA PILORIO

Malhonesta gazetperanto

estas la firmo 'Ksiegarnia „Ksiazka" en *Lodz* (Polio), kiu laŭmende ricevis regule ekzemplerojn de „S-ulo" k „La N.E.". Komence paginte la fakturojn al nia Administranto, ĝi ĉesis pagi ekde majo 1931 k malgraŭ pluraj ripetitaj admonoj ne egaligis sian ŝuldon de *116,27 mk.g.* Ankaŭ pri eventuale nevenditaj ekzempleroj la firmo ne komplezis doni informon.

Ne ricevinte respondon al niaj admonoj, ni per tio ĉi publike avertas pri la trompa karaktero de la nomita firmo. *Direkcio de SAT.*

EN NIA MOVADO

KRONIKO

GERMANIO

La 5-a Renkontiĝo de la Internacia Laborista Esp-ista Kooperado por la regiono: Lieĝo (Belgio) — Mastriĥt (Nederl.) — Aĥeno/ Kolonjo (Germanio) okazos je la 10—11-a de dec. en *Düren-Rölsdorf* en la bela salono de la restoracio Scheben. La ĝisnunaj Renkontiĝoj evidentigis, ke nia I.E.K. akiras pli k pli da adeptoj k intereso. Eĉ K-doj loĝantaj konsiderinde for de nia internacia regiono sin anoncis por la proksima Renkontiĝo.

K-doj venontaj jam sabate povos dormi en la Junulara Hejmo (Jugend-Herberge, Düren, Hortstr.), por nokto 60 pf. (por junulo malpli aĝa ol 20 jaroj 30 pf. Nepre anoncu vin 14 tagojn antaŭe, aliel la tranoktiĝo ne povos esti certigata.) Partopreno senkosta. Aliĝon sendu al K-do Martino Fehr, instruisto, *Düren-Gürzenich*, Germ. (por informpeto aldonu afrankon), aŭ al K-do M a ŭ r i ĉ, *Merkstein* 2., Kr. Aachen, Germ.

Heidelberg. Varbvespero aranĝita de l' loka SEA-grupo okazis la 1. okt. en gimnastikejo Heidelberg/Kirchheim. Ĉeestis ĉ. 150 p. Prof. Ĉaĥotin propagand-parolis, la grupestro Löšman invitis al Kirĥhajma kurso. Teatro, muziko, kantado enkadris la paroladojn. Kelkaj K-doj SAT-aniĝis; pluaj kursoj estas preparataj. (17953).

MEMORNOTO

Represis el „S-ulo": *Der Proletarier aus d. Eulengeb.*, 5.10., libersind. instruista intern. pri esp-o (394); *Mutualidad Social*, Valencia, n-o 190, Neŭtralo de Barbedet; *Le Travailleur*, Belfort, 8.10., pri Italio.

Priesper. artik. k notojn enhavis: *L'Intermédiaire Forain*, Avignon, 1.10., pri „La N.E." n-o 3 (bibliogr.), *Rhein. Zeitg.*, Köln, 8.9., *Freie Presse*, Strasbg., 15.10., *Arbetaren*, Stokh., 27.9. (unuapaĝe kun portreto de K-do Aarse), 28.9., 6.10. (rubriko); *The New. Clarion*, 8., 15.10., (nova regula rubr. pri esp-o); *Le Peuple*, Bruselo, 16.10., *Le Prolétaire*, Lieĝo, 6.8.; *Der Funke*, 16.10.

Pri la SAT-Kong. raportis: RESEF (soc. radio-gaz.), Bruselo, aŭg.; *Le Peuple*, Bruselo, 4.9.

Peresp. materialon enpresis: *Le Peuple*, Bruselo, 22.9.

KORESPONDADO

Unu enpreso, simpla trilinia anonceto kostas 0,80 mk. g., ĉiu plia linio 0,50 mk. g. — Grandaj anoncoj kun kadro: po kv. cm. kostas 0,20 mk. g.

GERMANIO

3 K-doj (18—21 j.) individue koresp. pri ĉ. temoj kĉl. Resp. garantiata. Adr.: Werner Hönemann, Wurzner Str. 148, *Leipzig O 5.*

2 K-doj koresp. pref. kun ekstereŭropaj landoj pri ĉ. temoj. Adr.: E. Drekshage, Weststr. 58, *Bielefeld.*

HISPANIO

K-do Francisko Zaragoza, instruisto, *Callosa S.* (Alicante), PM, gaz., ĵurn., moneroj, fotoj. Tuj resp.

HUNGARIO

K-do Gaspar Vilmos, Szondi-u. 22/III. 30, *Budapest*, revenis de sia rondvojaĝo k ĉivoje sendas sinc. salutojn al ĉ. siaj konatuloj.

NEDERLANDO

K-do G. C. Balder, Spaarndammerdijk 35/I., *Amsterdamo*, serĉas koresp-adon kĉl.

K-do Reyer van Essen R. z., Huize „Sonneheim", *Schoorl (H. H.)*, kun sovetiaj Gekdoj. Pref. pri konstruprofesio, L, PI, gaz., fotoj. Certe resp.

SOVETIO

K-do *Kovalĉuk* N., ul. Kl. Cetkin 2, Avio-Dorojnij Teknikum, *Dnepropetrovsk*, dez. kor. kĉl. pĉt.

Kuracisto *Varŝavskij PM.*, Ĥmelnickogo str. 18, kv. 1, *Odessa*, dez. kor. kun laboristoj el ĉl. pri lab. vivo, revol. movado.

K-do *Morozov, L.*, C. C. C. Bolniĉnij per. 15, *Voroneĵ*, dez. kor. kĉl. pĉt.

K-do *Ibragimov F.*, Donbass, Ŝĉiglovskij rudnik, ŝaĥta N 1, kazarm 67/3, *Stalino*, kor. kun karbministoj per L, PK.

SVEDIO

3 tipografistoj dez. koresp. kun fakanoj ĉl., interŝ. pensojn, akt. okazaĵojn, fotojn k gaz. pri nia metio ktp. por uzi en nia Sv. Tipogr. gat. Adr.: La Stelokamaradoj, poŝtkesto 789, *Stockholm 1.*

USONO

K-do Albert Puechl, 799 Bergenline Ave., *West New York*, New Jersey dez. koresp-adon kĉl, pri ĉ. temoj.

La proletesperantistoj de Ruhr-Vestfalia regiono aranĝos meze de novembro renkontiĝon, ekspozicion k publikan varbvesperon. Bv. helpi k sendi salutojn k ekspozmaterialon al: K-do K. Zernikow, Spichernstr. 25, *Bochum* (Germ.). — Ankaŭ nacilingvajn porpacajn ĵurnalojn ni petas el ĉ. landoj.

Atentu Filatelistoj!
Kiu al mi sendos 100—300 PM plej diversajn de sia lando, escepte Germanio, al tiu mi sendos saman kvanton de mia lando. Adr.: R. Bank, Zandweg 88, *Wormer*, (Nederlando).

ENHAVO

Presejo Oscar Wettig, Gelnhausen (Germanio)